25.11.2020

Eduskunnan Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

HE 214/2020 vp

Hallituksen esitys HE 214/2020 vp laiksi valtiontakuusta covid-19-rokotteen vakuuttamiseksi

Yhteenveto lausunnoista

Suomen Keskinäinen Lääkevahinkovakuutusyhtiö pitää lakiesitystä tarkoituksenmukaisena ja perusteltuna eikä yhtiöllä ole esitykseen kommentteja.

Pankkeja ja vakuutusyhtiöitä edustava *Finanssiala ry* pitää lakiesitystä perusteltuna eikä heillä ole huomautettavaa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL toteaa, että päätöksellä voi olla huomattava vaikutus kansalaisten halukkuuteen rokottautua ja saavuttaa toivottu Covid-19 -rokotuskattavuus. THL toteaa myös, että kokemus vuoden 2009-2010 pandemiarokottamisesta on, että keskitetty lääkevahinkojen korvausjärjestelmä on tarpeellinen.

Valtiokonttori toteaa, että valtion takuun hallinnointi covid-19-rokotteen osalta soveltuu luontevasti Valtiokonttorin tehtäviin. Valtiokonttori toteaa, että heidän näkemyksensä on otettu hyvin huomioon hallituksen esityksen luonnoksessa. Valtiokonttori pitää tärkeänä, että valtiontakuusta perittävän maksun ja takuumaksun suuruutta määrättäessä otetaan huomioon takuumaksun vastaavuus suhteessa riskiin ja asian käsittelystä aiheutuviin kustannuksiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää lausunnossaan huomiota valtiontukisääntelyyn ja siihen, että esityksen mukainen 90 prosentin mukainen takuu ylittää 80 prosentin kynnyksen, jolloin takausjärjestelystä tulisi ilmoittaa komissiolle, jotta komissio voi arvioida takauksen markkinaehtoisuuden. Mikäli toimenpiteen katsottaisiin sisältävän EU-oikeuden mukaista valtiontukea, tukielementin sisältävän 90 prosentin takauksen myöntäminen edellyttää komissiolle tehtävää valtiontuki-ilmoitusta ja komission antamaa ennakkohyväksyntää ennen takauksen myöntämistä. Koronapandemian yhteydessä komissio on keventänyt tietyiltä osin valtiontukisääntöjä ja hyväksynyt lukuisia eri jäsenvaltioiden toteuttamia valtiontukea sisältäviä takaustoimenpiteitä.

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001 (vaihde)
valtiovarainministerio@vm.fi
www.vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001 (växel)
valtiovarainministerio@vm.fi
www.finansministeriet.fi
FO-nummer 0245439-9

Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) mukaan lääkevahinkovakuutusyhtiö ei ole saanut markkinoilta jälleenvakuutusta, joka korvaisi myös covid-19-rokotteseen liittyvät vahingot, koska riski on liian tuntematon, kun rokotetta ei ole vielä edes olemassa. Yhtiön oma varallisuus ei riitä kattamaan mahdollisia vahinkoja ilman jälleenvakuutusta. Ilman jälleenvakuutusta covid-19-rokotteen aiheuttamat vahingot olisi suljettava vakuutuksen ulkopuolelle, joten vakuutus varmistetaan valtiontakuujärjestelyllä.

Valtio perii vakuutustakuusta jälleenvakuutusmaksua vastaavan maksun, mutta STM:n lausunnon mukaan käytännössä maksua ei voida määritellä täysin markkinaehtoisesti, koska markkinaa ei tällä hetkellä ole. Tarkoitus on, että jälleenvakuuttajien palatessa markkinoille, valtio vetäytyy järjestelystä.

STM toteaa, että valtiontakauksessa saattaa olla kyse valtiontuesta, joten esityksen mukaisesta takausjärjestelystä ilmoitetaan EU Komissiolle, jotta komissio voi arvioida takauksen markkinaehtoisuuden. STM pitää Komission hyväksyntää 90 prosentin takaukselle todennäköisenä ja toteaa, että ilmoitusmenettelyllä ei ole vaikutusta hallituksen esityksen sisältöön tai sen hyväksymiseen. Komission kanta saattaa kuitenkin vaikuttaa siihen, kuinka suuri vakuutustakuu voidaan myöntää.

Vastine lausuntoihin

Annettujen lausuntojen voidaan katsoa pitävän hallituksen esitystä rokotetakuuta koskevasta laista tarkoituksenmukaisena. Lausunnoissa ei ole esitetty vastustavia näkemyksiä. Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto korostaa valtiontukisääntelyn ja siihen liittyvien menettelyiden huomioon ottamista. Sosiaali- ja terveysministeriö on ilmoittanutkin, että valtiontukiasiasta tehdään ilmoitus EU Komissiolle.

Valtiokonttori toteaa, että heidän näkemyksensä on otettu huomioon lain valmisteluvaiheessa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että valtiontakuujärjestelmän ja valtion vastuun näkökulmasta takuumenettelyä tulee käyttää vain niin kauan kuin markkinaehtoista jälleenvakuutusta ei ole tarkoituksenmukaisin ehdoin saatavissa. Vastaavasti takuumaksun tasoon tulee kiinnittää riittävää huomiota, jotta varmistetaan riittävä ohjaus siirtymiseen markkinaehtoiseen jälleenvakuutukseen heti kun se on mahdollista.

Muutoin lausunnoissa ei ole tullut esille seikkoja, joihin olisi tarvetta laajemmin valtiontakuun näkökulmasta ottaa kantaa. Hallituksen esityksestä on annettu lausunto Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle 24.11.2020.

Sakari Lehtiö
finanssineuvos
puh. 02955 30439